

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.50
Pol leta 30
Četrt leta 1.20

Pri oznanilih in pri prvih takih „Soča“ listnicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici; blizu „treh kron“, na starem trgu; in nunski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3 in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročina pa opravištvu „Soče“ na Korenjski v Stična - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepronošnim se naročina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vabilo na naročbo.

„Soča“ bo po svojem starem in obče slovenskem programu zagovarjala in terjala narodne naše pravice, in bo skrbelo v posebnih spisih za domači poduk, zlasti tudi v kmetijskem in gospodarskem oddelku. V podlisteku, za kateri imamo obilo podučnega gradiva o Slovincih, zlasti tudi o beneških, potem o Slovakah, v mnogem oziru Slovincem podobnih, in tudi o Srbih, bomo skušali kolikor mogoče redno predala napolnjevati. Dopisniki iz raznih krajev so nam blagovoljno obljubili svojo podporo, tako da bomo z narodom vsestransko v dotiki, in mi sami bomo gledali, da ustrezemo vsem opravičenim željam. Toliko zaupniše se obračamo do naših starih naročnikov, da nam ostanejo tudi zanaprej zvesti podporniki, in da bodo skrbeli, list med ljudstvom v še večji meri razširjati. Kolikor bo več gmotne podpore, toliko več prostora bo nam mogoče odločiti za razna prašanja. Ne samo č. gg. duhovnike in narodne učitelje, ki so nas doslej zvesto podpirali tudi v duševnem oziru, vljudno prosimo, da nam ostanejo zvesti, ampak obračamo se za podporo tudi na naše gospode župane, katerim je potreba vedno večje zavesti o naših pravicah. Konečno se vsem narodnjakom v tem pomenu najtopleje priporočamo.

„Soča“ velja od novega leta naprej po nekoliko znižani ceni

za celo leto . . . . . 4 gl. 40 kr.
„ pol leta . . . . . 2 gl. 20 kr.
„ četrto leta . . . . . 1 gl. 10 kr.

Uredništvo in opravištvu „Soče“.

Konec leta.

V obče pripoznavajo, da to leto ni bilo v mnogem pogledu nikakor ugodno ali presrečno. Poleg

navadnih nezgod, proti katerim je človeštvo bolj ali manj brez moči in orožja, zadete so bile mnoge dežele po neugodnem vremenu, po velikih nevihtah, povodnjah, zlasti pa tudi po mnogoterih velikih požarih. Človeštvo samo si je nakopalo veliko nesreč tudi po hudodelnikih, katerih se ne more rešiti kljubu poduku in veči omiki. Amerika v severnih državah in Evropa v Rusiji ste izgubili po morilskih rokah dva velika in pred vsem preblaga državnika. Družbe s krivimi in pogubnimi načeli in vzori so poleg tega provzročile še premnogo drugih hudodelstev in nesreč.

Razmere med narodi in državami so bile tudi letos take, da se ljudstvu bremena niso znižala; narodi morajo ječati pod težo, katero se jim je neskrčeno nakladalo za vojno orožje tudi to leto. Milijoni vojakov morajo v nepomanjšanem številu stati v orožju na straži samo zaradi nezaupanja, katero prevladuje v prvi vrsti po vsej Evropi.

Ravno ta bremena in to žalostno stanje pa so provzročila v obče hudo revščino. Nemčija, ki zdaj Evropi zaukazuje, izgublja vsako leto, in je izgubila tudi letos na tisoče pridnih delavcev, ki so šli po naj več v Ameriko iskati si novih selišč in obilnišega kruha, nego ga jim daje rodovitna, ali preobložena, sicer lepa in draga domovina. V enakem položju pa so tudi druge večje in manjše države. Zaradi kruha, se razdružujejo stanovi in stranke, in hudi boji se vnamajo na znotraj v posameznih ali državah. Državniki morajo obratovati svojo pozornost in skrb na zboljšanje svojih gospodarstev. Vladarji in vlade spoznavajo, da je sila dospela do vrhunca; in da je treba ljudstva in družbe pomiriti in kolikor mogoče zadovoljiti.

Napočila je doba, v kateri mora hlepenje po vojni slavi prenehati; vojske si ne želi sedaj prav za prav nobena država, ker ima vsaka mnogovrstnih bojov in vojsk v domovinskem krogu. Sila kola lomi, in sila je vladarje in državnike primorala, da so zlasti letos sklepali brez prelivanja krvi — mir med seboj. Sila, sila je največji porok, da imamo zdaj v Evropi mir, dasi hudó z orožjem zagotovljeni mir.

Ta mir, kakor razvidno, je silno drag, ali vendar edini ščit, za katerim je mogoče na znotraj kaj storiti za blagostanje narodov. Avstrija si je dobila mir na zunanji pod enakimi pogoji in za enako drago ceno. Utegnila bi si pomoči, ko bi tukaj ne gospodovalo načelno razdruževanje od onih skupin in strank, ki bi same rade bogatele in bi same rade despotično zaukazavale. Nemški liberalci v naši polovici in Magjari kot taki v oni polovici so toliko zaslepljeni v

v svoji sebičnosti, da ljudsko blagostanje popolnem prezirajo, samo da bi druge narode strahovali tudi nadalje. Uboštvo je tu in tam veliko, in vlade si tu in tam vsaj v poslednjem času prizadevajo, da bi zboljšale gmotno stanje kmetu in obrtniku. V Cislajtanji je sedanja vlada predložila že nekaj gospodarskih predlog, in pravi ljudski zastopniki so vlado v njenih načrtih zlastno podpirali. Kakor se vidi, ostane zgodovinska ironija, da ljudstvu pomagajo najbolje oči zastopniki, ki so razvpiti kot konservativci in narodnjaki. V naši polovici cesarstva opisujejo nemški nacionalci avtonomiste kot take, ki državo razrušujejo, in kot take, ki ne umejo državngospodarskih prašanj in opravil. Z denarjem in borznimi spekulacijami se res oni ne pečajo; separativa njim ni mogoče očitati, kakor onim zastopnikom, ki so bili državo v poslednjih 20 letih spravili skoro na kraj propada. Drugače so pa ti avtonomisti, med katerimi sedé vsi slov. državnozborniki poslanci, za ljudstvo več storili v 2 letih, nego liberalci vso dobo konstitucionalnega življenja v Avstriji. V nje edino imajo avstrijski narodi zaupanje; oni delajo za narode ne s pomočjo takó imenovane združene levice, ampak kljub zaprekam, ki jih ti pojudjeni Nemci vsak dan stavljajo. Vendar pa so večni boji s to stranko velika nesreča za Avstrijo in potem v prvi vrsti za Slovence, ki v teh bitkah svoje najboljšje moči trudijo in mučijo. Slovanski zastopniki nimajo organov, ki bi jih zagovarjali ali podpirali. Avstrija je vsa prepletena s starimi uradniki, ki so vzrasli in zastareli pod prejšnjimi vlada in nemškimi centralisti. Ti uradniki so se samo za silo uklanjali sedanji vladi, večidel pa so se ji očitno upirali. Videti je bilo, kakor da bi Taaffeja samo začasno trpeli! Zakotno pa so delali in agitovali proti sedanjemu sistemu. To izpodkopavanje in ščuvanje je doseglo svoj vrhunec ravno letos na raznih shodih nemških liberalcev, najbolj pa v drž. zboru poslednja dva meseca. Bati se je bilo, da vlada ne bo mogla obdržati se v takih bojih. Strah je bil toliko bolj opravičen, kolikor bolj so bili začeli omahovati tudi nekateri poslanci, ki sedé na desni strani v drž. zboru. Slovenski poslanci sami so prišli na božične praznike domu bolj pobiti, nego kedaj poprej. Tolažili smo se vsi s prepričanjem ali neprepričanjem, da vlada ima vsaj še zaupanje pri cesarji. Ali levičarji so že razglašali ravno teden pred Božičem, da Taaffe odstopi. Slučajno so pa dali ravno Tržčanji cesarju priložnost, jasno razodeti, kakó on sodi o levici in s tem ob enem tudi o desnici in Taaffejevi vladi. Cesar je tržške poslance a la Rabi

LISTEK.

Kocijančičevi „Čuti v napevih.“
(Konec.)

Nektere imenovanih skladb so prišle še za časa K. življenja in tudi kmalu po njegovi smrti med svet; povsod sprejete in cenjene kot dragoceni biseri. Kakor kaže naslov knjižice, posvečene so bile te skladbe od samega skladatelja svojemu prijatelju, sedanjemu c. kr. beležniku, gospodu Ignaciju Gruntarju, neomahljivemu narodnjaku. Kot dober znanec tega gospoda, moram mu tu javno čestitati, da nosi tako krasna muz. zbirka njegovo ime, katero je pa tudi po vsem vredno te zbirke. Saj je gosp. J. Gruntar tu pri nas dobro znan kot res neomahljiv narodnjak in — izurjen pevec.

Prva skladba: „Slovó“ je krasna in vseskozi prelepa muz. celota. Kakor so mojsterske pesnikove besede, tako mojstersko-primerna je tudi skladba, res: Čut v napevu. Tako prozaično, tako priprosto in milo ne more menda kateri si bodi muz. skladatelj vglasbiti! Kar bi se dalo gledé na to pesem opomniti, je to, da je deloma sestava, deloma tudi razdelitev takta nekoliko drugačna od one, ki jo ima že od poprej poznano ravno to „Slovó“. Predrugičen je pri tej tis-

kani izdaji osobito četrti takt in merilo celega zadnjega dela. Morebiti je prva (v manuskriptu) izdaja boljša od druge, izvzemši sedmi takt od zadaj, kjer je bila v prvi nedopustljiva muz. pomota

Tudi v drugi pesmi: „Majnik“, pokazal in dokazal je pok. Josip svojo muz. umetnost. Čute, ki so se slavnemu pesniku pri zlaganji te pesmi rodili, izražajo vrli skladatelj tako dostojno, da je v resnici težka razsodba: je-li pesem lepša od skladbe, ali skladba od pesmi! Oboje je popolno. — Tretja skladba: „Spoved“, dozdej poznana po naslovu: „Vse to“, je dokaj lepa glasbena satira, sestavljena v pravem zmislu besedi. Oni: „Sprezzo simulato“, „sarcasmo“, „scherzando“ pristojno krasi in karakterizuje cele skladbe harmonično vez. To velja tudi — mutatis mutandis — o Jenko-vem „Vabilu“ in Malavašičevi „Lahki noči“. Poslednje pesmi so zlasti začetni takti neprekosljivo krasni. Drugi del te skladbe se pa zdi manj vsečen; zdi se, dem, ker: de gustibus... Škoda, da se je v drugopredzadnjem taktu vrnila mala muz. illicenja, ki pa ni celotni veljavi nikakor na kvar. Sledi potem šesta skladba: „Njega nij“. Tu se na prvi pogled pogrša pesnikovo ime. Zakaj je bilo izpuščeno? Bog ga vedi! Poznana nam je pa vendar ta lepa pesmica iz „Zvona“ z monogramnim podpisom G. R. . . Morebiti je gospod založnik (Ig. Gruntar), iz posebne pietete do svojega iskronega prijatelja G. R. ualáš hotel zamolčati pravo ime, mnogokomu sicer

tudi po tej firmi dobro znanega slavnega našega pesnika. — Ta skladba nam je nova; do zdaj ni bila še poznana, kakor nekatere njenih prednic. Iz vsake muz. vrste veje Kocijančičev duh in humor, ki se po različnosti vsebine besedi tako prijetno in klasično spreminja. Sprelepo melodičnemu uvodnemu delu sledi mili bariton-samospev in temu precej dolg četverospjev, ki se konča v mol-akordu, besedam primernem. — Sedma skladba je: „Oblačku“; slov. narodnim pevovodjem in pevcem dobro znana kompozicija, ki se pelsod v največjo zadovoljnost poslušalcev prepeva. Pela se je ne samo tu pri nas, ampak tudi v cesarskem našem mestu, na slavnem Dunaji, pri „besedi“ slavjanskega društva, kjer je bila z gromovitim aplavzom pozdravljena, o čemer so nam naši in tudi drugi listi o svojem času poročali. — V malo manjši meri velja to tudi o poslednji skladbi: „Popotna pesen“. To so todaj — kratko omenjeni „Čuti v napevih“ pok. Josipa Kocijančiča, skladbe po vsem pristojnega imena in obče veljavne.

Da je umel pok. Kocijančič dotičnim pesmam sestaviti dovršno pristojno muz. skladbo, da je vedel, dem, pesmi duh in čut v napevu tako mojstersko izraziti — in sicer bolje kot mnogoter drug skladatelj — o tem nam je podal dunajsk. „Zvona“ (VI, str. 382) vrednik neovrgljivi in popolnoma zanesljivi dokaz lastne svoje izkušnje. In ko bi tudi tega javno veljavnega spričevanja ne imeli, prepričujejo nas o tej

na Primorskem vsaj vse naprej, ako uže ne cvete. Toda, dragi moji! star prigovor pravi: Ni vse zlato, kar se sveti. Svitle besede so večkrat brez vina. Sicer mi smo večkrat uže zadovoljni, ako naši zastopniki samo obljubijo: še zadovoljniji smo, ako so stopili na katedro v pričlo občinstva in to ali v državnem zboru, ali v deželnem zboru s fulminantnim govorom, naj so pa uže kaj dosegli ali ne: najzadovoljniji smo pa takrat, ako zna kdo zakričati: Živio! Za Boga! ali ne veste, da je to brenčec bron brez ljubezni in zvonec zvon brez požrtvovalnosti? Sovražniki se nam smejejo. Pravi pametni začnimo biti. Sicer dobro je kričati: Živio! dobro je: objubiti, boljše je: govoriti, ali še najboljšje je: govoriti in tudi postavno terjati in terjati in toliko časa terjati, dokler ravnopravnosti ne dosežemo. Mi smo narod, in mi moramo narodu priboriti: svobodo, pravo in postavno svobodo, ker ta je izvor značajnega naroda in vsega blagostanja, tako je učil Massimo d'Azeglio Italijane, in tako moramo tudi mi učiti Slovane, posebej Slovence. (Sicer ta korifej je vendar drugače učil Italijane, kakor pa delajo italijančiči, kar se tiče papeževega Rima in njega posestev). Pri nas se preveč vse vleče, na dolgo in široko, na debelo in visoko. Ako se katera dobra misel porodi, navadno ali zamre ali pa hiraje hira in hira. To se godi posebe, to se godi splošno: kakor posameznik, tako tudi društvo in društva. Kosmata kapal kdo je skoval prošnjo in prošnje, katere je naložil zložiti občni zbor „Sloge“ društvenemu odboru? Sklican je bil enkrat menda odbor od našega predsednika, no, menda, tudi ni nobedeu prišel, ali, menda samo eden. Kje so bili drugi? Ali je izvoljen odbornik samo le za čast? ali govorijo v državnem zboru poslanci le za čast? Hmi makari tako ne! Večkrat govorijo, da bi prišli eno stopnjo ali dve ali tri naprej. Kaj je mnogokaterim čestokrat mar za narod!? Kakor se nahaja v zdraviloslavlji mnogo mazačev ali šarlatanov, tako se nahaja tudi v državnem zboru veliko, veliko šarlatanov. Oni so tam ali za svojo čast ali za medsebojne prepire ali za skandale. To je konstitucija! Ko pride narod k pameti, še volil ne bode več ne poslancev, ne odbornikov, notabene: ako ne pridejo gospodje in vlada k pameti. Mi Slovenci pa in Slovani! bodimo in začnimo edini in zložni biti v mišljenju, v politiki in v literaturi. Naprej zastava Slave! *)

Od levega brega Soče, 20. dec. (Izv. dop.)
Zaljubljen v zimsko popotovanje po naši mili domovini, šel sem pred tedni med krasne gore na Bovškem. Uže na prvi pogled bil sem ti očaran. Tu je prekrasno romantični svet, in reči moram, imenitna „Švica“ lepšega nima. Tu je znani Stol, beli Kanin, goli Rombon, oholi Mangart, in med njimi kaj mogočni in glasoviti oče „Triglav“. To ti je pogled:

„oj, slovenske krasne gore,
Al svet kaj lepših zmore!“

S prijaznega Stola, katerega sem prvega počastil, imaš prekrasni pogled, osobito po nenasiljivi Italiji, in Benicija ti je pred nogami. Pogled je krasen, a za Slovence vendar tužen, pretužen! Tam namreč imaš brate, tisoče in tisoče sorodnikov, beneške Slovence, ki po jeziku umirajo, kajti materinščina se jim preganja, tuji jezik vsiljuje, torej natorna pravica odreka. Jojmene! To ti bo odgovor pred vsegamočnim sodnikom! A kaj hočemo, svet je svet in v mnogem koraka krivi pot. Urno, dasi ranjenega srca grem v stolico bovškega okraja, v prijazni Bovec. Tu obiščem koj mojega starega prijatelja. Ta je bil prav vesel me po mnogih, mnogih letih zopet videti. Pri dobri kapljici sva se več časa pogovarjala, a ker sem videl, da je še zmerom stari kopitnež, dal sem mu slovo. Zdaj si ogledam obširni Bovec, in bil sem prav vesel raznih spominov. Po dobri večerji, obiščem še druge gostilne-krčme. V eno dojdem, ki se imenuje menda „zum weissen Bären“; tu je bilo večje društvo. Pri enej mizi igrali so po majstersko „torok“, pagat je bil ravno napovedan, a ob enem tudi glasoviti „kontra“; izida igri ne vem, ker moje misli bile so obrnene na drugo mizo, okoli katere je sedelo več možakov, resnega obraza in lepega pogovora. Menim, da so se pogovarjali ravno o občinskem sklepu radi pogozdovanja in sajenja. Res to je lepo, pa tudi potrebno. Torej na noge! Pri tretji mizi sedelo je tudi število bolj imenitnih gostov, bili so, mislim, tuji, med njimi mi je eden posebno ugajal, bil je namreč žid in trgovec, ter prišel v Bovec gotovo v kupčijski zadevi. Videl sem, da je gospod mnogo pripovedaval, torej da je učena glavica. Začuden je tudi popraševal: „Wie kommt es, dass im Bezirke Flitsch noch kein Grundbuch existirt?“ (Kako da ni na Bovškem še zemlj. knjig?) Društvo je strmelo, pa tudi molčalo. Molčati in le molčati, to je preveč! To pa je tudi meni danes povod, ko ravno to pišem, staviti to važno vprašanje. Saj se ne bode nikdor jezil! Postava, zadevajoča vpeljavo zemljiških knjig na Goriškem, je uže od l. 1874, in postava je vendar postava. To dolgočasno postopanje vendar nič ne koristi, tem menj

Mi smo sprejeli ta dopis nespremenjen, zlasti zaradi ptožbe o pol. društvu „Sloge“, po kateri nas narodnjaki tolikokrat poprašujejo pisмено in ustno. Naj spregovorijo o tem odločno, kdor je poklican za to! Ur.

ker je na Bovškem vse le kupčevalec, torej realnega kredita silno potreba. Bliža se novo leto, morda bode to mileje, kar bratom Bovečanom iz srca zavostim.

Brez zamere! Drugi. krat pa kaj od možatega „Kanina“, kajti moja popotna torbica je polna. X.

Politični pregled.

Cesar ogleduje zdaj sam vsa dunajska gledišča, in v vsakem daje posebne določbe za poprave. Na pogorišči „ringteatra“ da cesar na lastne stroške sezidati veliko ustanovno poslopje, v katerem se bo nahajala primerna kapela. V tej kapeli se bo brala vsako leto sv. maša po unesrečencih, in denar, ki bo dolhjal iz najemščine za ono poslopje, je odločen v prid dunajskim društvom za uboge. Cesar je pokazal tudi s tem sklepom svoje plemenito srce.

Nemški judovski listi in njih podporniki se jezé nad cesarjevo obsodbo njih škandalozne politike. Nemoško togujejo, kakor da bi jim ona obsodba krivico delala. Slovani in konservativni elementi nemške stranke se pa toliko bolj veselje, ker je cesar sam pokazal, kako pot on opravičuje. Ne Taaffe, ne naši poslanci bi nas ne bili mogli nikdar toliko potolažiti, kolikor je storila ena sama cesarjeva beseda. Vsled tega mora priti prevrat tudi v nemškem ljudstvu, ko bi fakijsna opozicija izstopila iz drž. zbora. Zares, večna hvala cesarju za toliko ob pravem času!

Grof Thurn vstopi iz zbornice poslancev v gosposko zbornico. Vsled tega bo nova volitev na Češkem, in po kompromisu bi moral biti voljen avtonomist.

Hrvatje so izvedeli iz nemških listov, da delajo nemški protestantje propagando za germanizacijo tudi na Hrvaškem. Doslej smo menili, da bi jim bile slovenske pokrajine meje na vzhod. Nemško žrelo je veliko.

Na Srbskem so bile te dni dopolnitne volitve, ki so se pokazale ugodne sedanji vladi. Skupščina bo v prih. zasedanji obravnavala cerkvene postave.

Rumunija se je spokorila vsaj s formalnim obnašanjem, in se je našemu zunanjemu ministertvu povoljno izrazila. Takó je ta nevskrižnost odstranjena. Papež se je pritožil o svojem stanju, in v obče se govori, da bodo velevlasti skušale papeževo prašanje rešiti. V resnici, zaradi dobička, ki ga ima Italija v tem oziru, trpi ves katoliški svet tudi v gmotnem pogledu.

Kronanje ruskega carja bo neki še le prih. jesen zaradi bolehnosti carinje. — V Varšavi so zaprti več sto ljudij zaradi nemira.

V Algeriji je hud mraz; zaradi mraza ni mogoče bojevati se Francozom z divjaki.

Domače stvari.

One naročnike „Soče“, ki nam niso deslej pobotali starega dolga, prosimo nujno, da to poravnajo, ker moramo svoje račune skleniti in oddati, in prosimo tudi za novo naročnino.

Opravništvo „Soče“.

Goriška čitalnica bo prodajala na dražbi 2. jan. 1882 ob 6. uri zvečer razun „Lj. Zvona“ in „Kresa“ vse liste. Te dražbe se imejo udeležiti tudi druge čitalnice.

Burja je na Sv. večer hudo razsajala po Primorskem. Še v Gorici, kamor prišumi že potolažena ali pa pobita, je bučala in divjala ta dan in večer nenavadno. Vendar škode tukaj ni storila. Na železnični progi Št. Peter-Reka pa celo mešanega vlaka ni pustila na miru. Prekopnicila je namreč 9 vóz. Oeob je bilo na vlaku 17, med njimi tudi g. Polaj s Krasa; a hvala Bogu zgodilo se ni nikomur nič hudega.

Bara Anželina pl. Ritter-Sartorio se je skazala tudi letos velika dobrotnica ubogim Gor. 20. t. m. je podelila 80 deklicam iz ubogih poštenih družin po celo obleke, katero je večinoma sama napravila. Ob enem je ta dan, kot dan obletnice po smrti svoje hčere grohnje Eme Nugent, one deklice tudi dobro pogostila s koláči in jedjo.

Splašena konja s koleškom sta v arado opoludne zdirjala v Gorici ravno sredi Travnika proti

Raštelu. Sréča velika je bila, da sta kmalu zadela z ojesom v težek voz, z drv naložen. Drugače bi se bila pripetila gotova velika nesreča, ker je bilo mnogo ljudij na ulici. Na vozu je bil žid Sch. in je ostal nepoškodovan. Ljudje so ga kleli, ker je menda že trikrat z istimi konji v mestu ljudstvo ostrašil. Zasluzi, da bi ga primerno kaznovali.

Šempasko bralno društvo je imelo 18. t. m. svoj prav živahni občni zbor. Med drugim se je izvolil nov odbor, ki se je tako-le ustanovil: G. Bl. Sedevič, predsed., Jože Poljšak, podpred., Lovrenc Savelli, blagaj., Ant. Kosovel, tajuik, Jožef Rijavec, odbornik, Janez Batič, odbornik.

Dr. Rabl, državni poslanec tržaškega mesta se je odpovedal poslanstvu vsled odgovora, katerega je cesar dal deputaciji trž. kupcijske zbornice. Poslanec Teuschl pa je menda doslej trdovraten ostal. Nekteri trdijo, da imamo tudi na Goriškem Rablne, katere je zadela cesarjeva beseda o fakijsni (strankarski) opoziciji. Po našem mnenju dotičniki to najboljše sami vedo. Sicer pa o posledicah cesarjeve obsodbe prih. še kaj več spregovorimo, zlasti gledé na naše razmere.

Leopold Schulz, pl. Straznički, c. k. sekcijski svetovalec v nauč. ministerstvu, velik prijatelj Slovcem, umrl je 47 let star.

G. Fr. Borštnik, doma iz Borovnice, je imenovan za profesorja matematike na dubrovniški gimnaziji.

G. Fr. Štor je bil 22. t. m. v Gradcu promoviran za doktorja prava.

„Slovenski Narod“, odni naš dnevnik, začne izhajati s 1. jan. v povečani obliki. Podlistke bo imel v vsaki številki. Naročil si je tudi redne telegrame. Dotiskal se bo vsak dan do 5. ure zvečer. Po pošti velja za vsakega 16 gl. na leto, za pol leta 8 gl., za četrt l. 4 gl. in za 1 mesec 1 gl. 40 kr.

„Slovenski Pravnik“ bo tudi nadalje izhajal, v Ljubljani vsak mesec na 2 polah in velja za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrt leta 1 gl. Pridušal bo tudi „kratke in popularno pisane pouke slovenskim županom, župnikom in drugim osobam, ki morajo sedaj pa sedaj spisati kako vlogo na ta ali oni urad.“ — Doslej naši juristi tega lista niso podpisali, kakor zasluži.

„Tribüne“, katero danes drugod priporočamo, izhaja vsak dan po 2 krat, in je na Dunaji razmerno najceneji list. Za četrt leta velja samo 4 gl. 50 kr. Listova administracija je na Dunaji, I. Schulerstrasse, 14.

„Triester-Tagblatt“ je važen za Slovence zlasti zaradi telegramov katerih nam donša ob istem času, kot Dunajčanom njih listi. Ta list se ozira tudi na Slovence; in ti bi ga lahko podučili, da bi dosledno našo politiko zagovarjali. Izhaja vsak dan in stane na mesec 1 gl. 30 kr.

Narodni mariborski odvetniki so začeli vlagati slovenske vloge pri sodnih, da si imajo v načelniku višje sodnje graške, v g. Waserji, kakor v obče Slovenci, najhujšega nasprotnika slovenskega jezika. Kje imamo pa na Goriškem razuu par mož take odvetnike? Na to prašanje odgovorimo še v posebnem poglavju ob priliki.

V Varšavi je bila cerkev sv. Križa na Svetu rojstvo vsa polna ljudstva. Kar se sliši glas: Ogenj! Ognja pa ni bilo, ali ljudstvo je bilo prestrašeno in je vrel proti vhodnim vratom. V gneči bilo je mnogo ranjenih in 32 oseb takoj do smrti pomečkanih. Te nesreče je bil kriv tat, ki so ga zasacili, ko je krude ljudem iz žepov. Da bi se rešil, je nalašč zakričal: Ogenj! Ker se je raznesla govorica po mestu, da je bil on tat žid, začelo je ljudstvo, razkačeno, pobijati okna judovskih hiš. Mesto je v velikem nemiru zaradi te nesreče.

Poziv!

Slovensko slovatvo r obče napreduje in tudi šolska literatara po Slovenskem ne zaostaje. A slovensko šolstvo zasluži danes še večje pozornosti: treba bo tedaj na tm polji še z večjimi koraki napredovati. V pospeh narodnega našega slovatva in v pomnožitev slovenske pedagogične književnosti nameravajo podpisani s tem nekoliko pripomoči, da so se odločili, izdajati leto za letom pod naslovom

„Pedagogični letnik“

knjigo, katara bude na kakih 200 straneh veliko osmerke prinašala raznovrstnega šolskega blaga. Teoretični del bude obsejal temeljite spise iz šolskega in učiteljskega življenja sploh, razprave o raznih šolskih in učiteljskih vprašanjih, razmotranja pedagogičnih in didaktičnih načel. Praktični del bude pa zadrževal izborne članke o splošnej in posebnej metodi, razpravljaj obravnavaju o vseh pred-

metih zdanje ljudske šole, nekoliko z ozirom na predpisane učne načrte, največ pa na podlagi pridobljenih izkušenj — lastnih in drugih. — Sploh naj bi nam učiteljem „Pedagogični letnik“, ki utegne v dodatku imeti poleg raznih šolskih migljajev in naznanil tudi imenik vseh slovenskih učiteljev in šol z dotičnimi plačami, s časoma nadomestoval slovensko pedagogiko in metodiko, katere tako težko pogrešamo. Da pa ta svoj sklep izpeljemo, potrebujemo obilne podpore! Zato si dovoljujemo vabiti vse p. n. učiteljstvo in šolske prijatelje po vseini Slovenskem v obilno naročevanje in sodelovanje. Naročnina stane 1 gl. (kasneje bode cena kajige večja) in naj se blagovoli pošiljati do 1. aprila 1882 g. Božid. Valenti i nadučitelju v Krškem. Šolski pisatelji pa naj izvolijo svoje izvirne izdelke (prevodov se ne bode sprejemalo) poslati do 1. junija 1882 g. Iv. Lapajnetu, ravnatelju meščanske šole v Krškem. Čisti dohodek pri razprodaji te knjige, ki inide v bodočih velikih počitnicah se bode razdelil mej pisatelje; zaradi tega se bode poslana tvarina na tanko pretresovala in sárbeno izbirala.

V Krškem 1. decembra 1881.
J. Bezljaj, meščanski učitelj, Fr. Jamšek, nadučitelj v Rajhenburgu na Štajerskem, J. Lapajne, šolski ravnatelj, J. Ravnikar, ljudski učitelj, B. Valenta, nadučitelj.

Javna zahvala.

Podpisano vodstvo se prav toplo zahvaljuje slavnemu gospodarskemu svetu Sovodnjanskemu, kateri je po priporočilu slav. kraj. šolskega sveta za praznike priskrbel dvema siromašnima šolarčkoma potrebne obleke in zraven tega omislil razne pisne in sploh učne priprave (ploščice, pisala itd.) za ubogo šolsko mladino. S tem sta slav. gospodarski in šolski svet zopet pokazala, da sta vneta za ljudski napredek, kateremu je trdna podlaga dobra šolska odgoja. Še enkrat prelepa hvala jima.

Vodstvo ljudske šole v Sovodnjah
dne 27. decembra 1881.
J. Benko, učitelj.

Zahvala.

Vsem tistim gospodom prijateljem in znancem, ki so mojega predraztega soproga oziroma svaka k pogrebu sprejeli v tako velikem številu in tako mu zadnjo čast izkazali — posebno pa gospodom veteranom, ki so od blizu in daleč, celó iz Rihenberga, prihiteli sprejeti svojega uda na gomilo črne zemlje, našo najtoplejšo zahvalo.

Ana Kompare, soproga,
France Hmelak, svak.

Poslanica.

P. n. prijateljem in znancem!
Z mojim presrečnim voščilom k novemu letu združim preponižno prošnjo za daljšo ohranitev Vaše blage naklonjenosti, in sem vedno hvaležno udani
ALOJZIJ SORČ, c. k. poštar.
Bovec, 31. grudna 1881.

Št. 693/B. S. R.

Razpis šolske službe.

Na ljudskoj šoli v Brezovici občine Materije je mesto učitelja i mesto učiteljice u Jelšanah III versti s slovenskim učnim jezikom za popolniti.

Taistim mestom so zdroženi dohodki, odločeni v postavi 3. novembra 1874 dež. post. št. 30, dotično 10. decemb. 1878 dež. post. št. 14.

Prositelji imajo svoje molbenice podkrepjene s pričami, v pr. pisanem službenom putom 4 tjednov sem le poslati.

C. K. OKR. ŠOLSKO SVETOVALSTVO
Volosko, 27. dec. 1881.

Naznanilo.

Podpisani si šteje v dolžnost naznaniti, da prevzame s 1. januarjem 1882 lekarno „Pri Materi Božji“ v Korminu, in bo njegova največa skrb, imeti vedno najbolj frišna zdravila iz samo čistih kemičnih izdelkov in najboljših drog, in da ne bo nič opustil, samo da p. n. prejemnike zadovolji.

A. Frazenzi,

kemik in lekar,
bivši ravnatelj lekarnice Pontoni-jeve v Gorici.

5
žrebanj v letu.

Uže dné 14. januarija!

Tretje izžrebanje 3% kneževskih

3%
obresti v zlatu.

S R B S K I H S R E Č K

od leta 1881 à 100 frankov v zlatu.

Vsako leto pet izžrebanj

14. januarija, 14. marca, 14. junija, 14. avgusta in 14. nov.

Vsakratni glavni dobitek

frankov

100.000

v zlatu

Najmanjši dobitek 100 frankov v zlatu.

Vsi dobitki se izplačajo en mesec po izsrečkanji.

Dobitki in obresti se izplačujejo na Dunaji, v Pešti, v mnogih provincijskih mestih, kakor tudi v skoro vseh evropskih glavnih mestih brez vsakaterega odbitka.

Za točno izplačitev jamči kneževska srbska vlada.

SREČKA DAJE 3% OBRESTI V ZLATU

Srbske srečke proti kasi à 46 gl. poleg 50 kr. kuponskih obrestij.

Prejemni listi

vplačujejo se v mesečnih le po 3 gl. in z ostalim obrokom 4 gl.

Kupec si pridobi uže z vplačitvijo samo gold. 3
tako j samesvoje in nerazdeljeno pravico do igranja.

Pri 1. žrebanji 12. novembra 3% kneževskih srbskih srečk bili so glavni dobitki frankov 100.000, 10.000 in 4000 v zlatu dobijoni med srečkami, ki jih je prodala naša hiša, in zeló kulantno es-komptirani.

Wechslergeschäft der Administration des
WIEN,
Wollzeile 10 und 13. „M E R K U R“ C. Chon,
Wollzeile 10 und 13.

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik dr. Killisch v Draždanih (Dresden, Sachsen) Za velike vspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu.

Št. 267/E

Oznanilo.

Zarad sklepanja računov za leto 1881 ostane hranilnica zaprta 15 dni začeni 1. januarija 1882, tako da se bo odprla 16. januarija 1882.

Opravila, v zastavljavnici se bodo omenjene dni razmotovala kakor navadno.

Ravnateljstvo zastavljavnice in hranilnice
V Gorici, 19. decembra 1881.
Ravnatelj: LOVISONI.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprošto in naravno zdavilo je prava dobrodejna pomoc in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najrdovratniše želodčne bolesi. Prav izvrstno vstrežajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črvesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, božjast, zoper sroopok ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljatve pa edino v lekarnici Cristofoletti v Gorici, v Trstu v lekarni C. Zanetti in G. B. Rovis.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Naznanilo.

Podpisani si dovoljujemo opozoriti spoštovano občinstvo, da smo v obilici preskrbljeni z vini domačimi, ogrskimi in istrskimi belimi in črnimi, in dajemo hektoliter po 15 do 20 gl.

V Gorici, 20. dec. 1881.

A. D. bratje Bolaffio.

Pattison-ova vata za protin

najboljši lek zoper

protin in revmatizem

vsakotese vrste, kakor: bolečine v obrazu, prsih, vratu in zobeh, protin v glavi rokah in nogah, trganje po udih, bolest v hrbtu in ledjajah.

V zavirkah po 70 kr., polovica 40 kr. G. Cristofoletti. lekarnica pri črnuem medvedu v Gorici na Travniku pri Škofiji.